

Đoạn Cuối Một Câu Chuyện

Ba tôi là một người đẹp trai và rất có duyên. Ông có một vẻ khôi hài tương như hời hợt nhưng nếu hiểu ông thật nhiều, người đối diện sẽ nhận ra sự sâu sắc trong mỗi câu đùa bông đó. Ba tôi rất đào hoa. Nếu trong đời tôi mà gặp được một người như ông, tôi sẽ yêu ngay không do dự. Nhưng ba khá khó hiểu và hay làm tôi sợ mỗi khi ông buồn vì bị mẹ chì chiết. Ba tôi theo đạo công giáo, ngày xưa khi lấy ba tôi mẹ cũng phải theo đạo, nhưng sau đám cưới không bao lâu bà không thèm đi nhà thờ nữa. Còn ba, thỉnh thoảng tôi thấy ông trở về từ nhà thờ vào sáng chủ nhật, mắt buồn vô hồn ngân ngấn nước. Ba nói ông vừa xưng tội. Tôi chưa thấy ba có lỗi với ai, ngay cả một con côn trùng nhỏ nhoi ông cũng không nỡ giết. Ông tốt bụng đến mức hay bị lợi dụng. Vậy tại sao ông cứ hay xưng tội. Hay là ông có lỗi với mẹ vì chỉ có mẹ là không bao giờ hải lòng với ông?

Mẹ không xứng với ba nếu xét về ngoại hình. Mẹ không xấu, thậm chí nếu nhìn kỹ sẽ thấy mẹ rất có nét. Nhưng có thể vì lúc nào mẹ cũng cau có còn ba thì tươi cười nên trông mẹ rất khó coi bên cạnh ba. Mẹ hay nói "Tao đã từng yêu ông" nhưng ba thì chưa bao giờ nói gì về tình yêu của hai người. Tuy đào hoa nhưng chưa bao giờ ba phản bội mẹ. Năm tôi 19 tuổi, khi vào năm nhất đại học tôi phải lòng người thầy trẻ của mình. Thầy khá đẹp trai nhưng chưa đẹp bằng ba tôi. Lần đầu tiên biết yêu tôi khó giấu những cảm xúc của mình, về nhà tôi hay nhắc đến thầy, nhắc nhiều đến nỗi ba tôi nhận ra và nhìn tôi nhẹ nhàng hỏi "Yêu rồi sao?". Ánh mắt ba rất lạ lùng. Vừa khích lệ nhưng cũng vừa răn đe. Rồi ba nói tiếp "Con gái rồi sẽ hiểu ba!". Nhưng tôi chẳng hiểu gì sất và còn đang bận tâm đến mối tình đầu của mình. Cho tới hôm nay, khi tôi đã kịp yêu thêm hai người nữa mà vẫn chưa đi tới hôn nhân thì tôi phát hiện ra ngăn tủ bí mật của ba. Những tấm hình đen trắng ba tôi đã chụp từ lâu được xếp kỹ lưỡng trong những phong bì ngà vàng. Bên ngoài mỗi phong bì được viết chủ đề của tập ảnh và các mốc thời gian. Hình lúc ba còn trẻ đẹp trai quá sức tưởng tượng nhưng chưa bao giờ ba đem khoe với tôi. Thậm chí tôi nghĩ mẹ cũng không biết gì. Hồi đi học ở đại học văn khoa Sài Gòn ba có khuôn mặt thật ngây thơ với đôi mắt đen trong sáng, lúc tham gia vào ban nhạc trẻ "Sur le Mont" chuyên hát nhạc Pháp thì ba "bày đặt" để tóc hippy hơi dài, nhìn có vẻ quậy nhưng mặt vẫn hiền queo. Và mỗi xấp hình gọi cho tôi nhiều tò mò khi đọc thấy dòng chữ bên ngoài phong bì "Những ngày tháng đẹp". Đây rồi, thì ra là hình ba chụp với một cô gái xinh xắn, khuôn mặt trái xoan và đôi mắt tròn đen cũng to như mắt của ba.

Trong ngăn kéo bí mật, ngoài mấy xấp hình ra, tôi còn tìm thấy mấy tấm thiệp chúc sinh nhật ba của một người bạn tên Lan và bất ngờ thấy cả một lá thư mà ngoài phong bì không có tên người gửi cũng như người nhận. Thư viết bằng mực xanh, nét chữ nghiêng đều rất nữ tính. Thư cũng không đề ngày nhưng tôi thấy nét chữ của ba đề bên trên "nhận được ngày...". Tôi bắt đầu đọc...

"Duy nhớ,

Trong đời Lan, Lan đã nhận được nhiều bức thư thổ lộ của các chàng trai. Nhưng Lan không ngờ là có lúc tới phiên Lan, Lan cũng làm cái việc "vạch áo cho người xem lưng".

Lan không xác định được từ khi nào, Lan đã phải lòng Duy. Và kể từ ngày đó, Lan luôn luôn khổ sở và day dứt. Lan không quan tâm Duy có tình cảm với Lan hay không, Lan không có ý mong chờ Duy nói gì đó với mình. Vì Lan thích làm người chủ động. Và người thích chủ động đó, cho tới ngày hôm nay mới dám thổ lộ lòng mình một cách chân thành nhất vì người ta có nỗi khổ tâm riêng. Khi Lan biết mình có tình cảm với Duy thì Lan đã có anh Minh rồi. Điều này xảy ra trước khi anh Minh đi khá lâu. Và khi anh Minh đi du học xa, Lan không còn gặp ảnh thường xuyên nữa thì Lan ngạc nhiên thấy mình không nhớ đến ảnh. Mà người Lan thấy hằng đêm trong những giấc mơ, làm Lan thao thức, nghĩ ngợi lại là Duy. Lan thấy có lỗi với anh Minh, nhưng nếu người ta có quyền sống thật với lòng mình và có thể hiểu được vì sao mình lại xử sự như vậy thì cuộc đời đỡ rắc rối hơn rất nhiều.

Lan có thể gọi tên tình cảm của mình dành cho Duy. Đó là tình yêu, trong sáng và chân thành. Lan hy vọng Duy không cười Lan vì Lan là con gái mà lại đi bước đầu tiên. Duy không sẵn sàng, không chiều chuộng Lan, thậm chí sinh nhật Lan cũng không nhớ. Nhiều lúc Duy chừng chặc và sâu sắc, rất người lớn làm Lan kính

trọng. Nhưng đôi khi Duy lại hơi hợt và mất phương hướng, trẻ con quá làm Lan tổn thương. Sở dĩ Lan muốn Duy biết Lan yêu Duy là vì Lan hy vọng Duy sẽ nghĩ khác đi về cuộc đời này. Duy sẽ sống có ý chí hơn và tích cực hơn. Duy đừng xem trọng những vấn đề tài chính hơn tình cảm con người. Duy có đủ điều kiện xây dựng một gia đình hạnh phúc, Duy chỉ thiếu một tham vọng tiền thân và thừa những ý nghĩ tiêu cực.

Lan biết mình không dễ dàng yêu ai. Vì vậy một khi Lan đã yêu Duy thì cũng có nghĩa là Duy xứng đáng. Xin Duy đừng cho là Lan kiêu ngạo, mà Duy có nghĩ vậy cũng không sao.

Còn vài ngày nữa anh Minh về. Rồi Lan sẽ tiếp tục làm người yêu của anh hay anh sẽ không chịu đựng nổi khi biết là trong tim Lan đã có thêm hình bóng của một người con trai khác. Sau khi đọc xong thư này, vì một lý do nào đó, chắc Duy sẽ tránh mặt Lan. Lá thư này chỉ để Duy hiểu Lan hơn, vậy thôi. Lan không đòi Duy phải có tình cảm phản hồi đâu, đừng lo!

Lan"

Cô Lan này đúng là một người đặc biệt, vừa sắc sảo vừa bộc trực, vừa kiêu kỳ vừa khiêm tốn. Tôi tò mò muốn biết số phận cô sau này, cô sẽ lấy "anh Minh"? Còn ba tôi, sao một cô gái tuyệt vời như cô Lan mà ông không cố gắng dành lấy để rồi cưới mẹ tôi mà sống không hạnh phúc?

Ngày mai ba sẽ đi công tác ở châu Âu về. Chùm chìa khoá ba giao cho tôi để vào công ty dọn dẹp phòng làm việc đã giúp tôi vô tình phát hiện ra ngăn tủ bí mật. Hẳn ba đã trân trọng những kỷ niệm của mình nhiều lắm nên mới không muốn chia sẻ với ai. Nhưng tôi cũng nóng lòng muốn nghe ba tâm sự. Dù gì tôi cũng lớn rồi, và tự nhiên tôi có cảm tình với cô Lan quá.

Ba về. Tôi nhìn lại ba. Ba đã thay đổi khá nhiều so với thời những tấm hình trong ngăn tủ. Mắt ba không còn vẻ hiền lành của một chàng trai mới lớn. Nhưng mắt ba vẫn còn buồn và nụ cười vẫn còn tươi. Đến bây giờ tôi mới nhận ra ba mình có một vẻ đẹp mâu thuẫn như cá tính của ông: vừa chững chạc và sâu sắc nhưng đôi khi lại hơi hợt và mất phương hướng. Tôi đưa trả chùm chìa khoá cho ba:

- Con đã dọn dẹp. Sao những lần đi công tác trước ba không bắt con dọn phòng giùm luôn? Bề bộn lắm!

- Đọc hết rồi chứ?

Tôi không biết ba muốn nói gì. Giọng ba trầm, mắt ba sâu, miện ba mỉm lại. Dù đã già ba vẫn còn rất đẹp trai. Thì ra ba cố tình cho tôi phát hiện ra ngăn kéo bí mật. Đã tới lúc ba muốn chia sẻ với tôi? Ba nhìn tôi dịu dàng và rồi tôi cũng thú nhận: "Đọc hết!". Không cần rào trước đón sau, ba vô đề ngay như đã chờ đợi ngày được tâm sự với con gái lâu lắm rồi:

- Lan và ba học chung lớp ở ĐH và cùng tham gia vào ban nhạc của khoa. Đó là mối tình duy nhất của cuộc đời ba. Nhưng ba đã không đủ can đảm để dành lấy nó. Con đã yêu và thất bại nhiều lần, nhưng có thể con chưa hiểu tình yêu là gì. Con chưa từng biết đến một mối tình lớn làm người ta suốt đời khắc khoải. Hôm nay ba muốn nói hết cho con nghe, con sẽ hiểu chuyện ba mẹ hơn và biết đâu con sẽ thành công hơn trong tình yêu sau này. Đừng ngắt lời ba.

Ba mở ngăn tủ lấy xấp hình chụp với cô Lan ra xem qua một lần nữa, rồi ba giờ lá thư ủa vàng ra, tay run run xúc động.

- Lan đã yêu ba biết nhường nào, thậm chí Lan có thể bỏ tất cả để đến với ba. Nhưng ba không dám. Bao nhiêu năm qua ba tự hỏi vậy mình có yêu Lan nhiều như Lan đã yêu ba không? Nếu yêu sao ba còn để mặc cảm, sự xấu hổ và hèn nhát chi phối khiến ba đã chạy trốn Lan. Ba và Lan học chung lớp nhưng khi Lan có anh Minh rồi thì hai người mới có dịp hiểu nhau hơn lúc cùng tham gia vào ban nhạc "Sur le Mont". Thật ra tình yêu không phân biệt kẻ đến trước người đến sau. Nhưng ba lúc đó là một thằng sinh viên nghèo học xa nhà, rồi ra trường cũng không có sự nghiệp cho ra hồn mà chỉ là một tên thư ký cho hãng bia của Pháp. Còn Lan vừa học giỏi vừa xinh đẹp lại tháo vát nên làm trong một lãnh sự quán. Anh Minh của Lan còn xuất sắc hơn, nhà lại có quyền thế, giàu lắm. Đặc biệt ba biết anh ta yêu Lan vô cùng và theo đuổi Lan hơn một năm trời mới được Lan chấp nhận. Con coi làm sao ba không có mặc cảm cho được.

Ba ngừng lại, mắt ba mở to thất thần như hồi tiếc một điều tốt đẹp mình đã vô tình đánh mất.

- Khi Lan đưa cho ba lá thư này, Lan nói "Đọc đi!" - Ba lắc đầu cười - Lan lúc nào cũng nói những câu ra lệnh với ba, nhưng lần đó nói xong Lan vụt chạy vào nhà. Và ba đã không gặp lại Lan ròng rã 30 năm qua. Ba ngỡ ngàng cầm lá thư trong tay, không ngờ được. Chắc con có thể tưởng tượng ba xúc động thế nào khi đọc những dòng chữ bộc bạch lòng mình của Lan. Ba đã khóc nức nở như một đứa trẻ, vì hạnh phúc, vì tủi

thân, vì bối rối. Ba đọc đến thuộc lòng, nhắm mắt cũng hình dung được nét chữ của Lan. Ba muốn gọi điện cho Lan gặp nhau nói hết mọi chuyện nhưng không đủ can đảm. Ba tự cấm mình không được nhớ đến Lan và ba đã tránh mặt Lan như Lan dự đoán. Ba tự thuyết phục mình "Yêu là phải hy sinh", Lan không thể nào hạnh phúc được với một người như ba. Nói yêu Lan làm gì khi mà ba không đủ sức lo cho Lan một cuộc sống tương đối. Còn với anh Minh, Lan sẽ có tất cả. Anh ta vừa có tài lại vừa có đức. Rồi Lan sẽ quên ba và lại tìm được sự đồng điệu với anh Minh sau thời gian xa nhau. Sau đó một năm Lan lấy chồng, ba cũng không đến dự vì lúc đó thật ra ba đang làm việc trên một chiếc tàu du lịch đi vòng quanh thế giới. Ba đã đổi việc làm để được ra đi, để trốn chạy đất Sài Gòn nhiều kỷ niệm. Con biết Lan lấy ai không?

- Anh Minh chứ còn ai vô đây nữa!

- Không, anh ta cũng không có cái diễm phúc đó! - Ba cười, buồn đến mức tôi muốn bật khóc - Ba đã tự lừa dối mình. Trong thư Lan có nói là không nhớ gì đến anh Minh mà chỉ nghĩ đến ba. Vậy mà ba vẫn cố thuyết phục mình, Lan rồi sẽ hạnh phúc với anh ta. Sau khi anh Minh về ít lâu, chỉ chừng một tháng là Lan xin đi du lịch sang Pháp. Ba nghĩ Lan cũng muốn trốn chạy, trốn anh Minh và trốn tất cả những gì làm anh khổ sở. Rồi qua bạn bè chung của hai người, ba biết tin Lan làm đám cưới với một kiến trúc sư người Pháp và sang định cư luôn ở quê chồng. Lan vẫn liên lạc với bạn bè trong nhóm trừ ba Lan chắc là buồn và giận ba lắm. Khi nghe Lan lấy một người nước ngoài trong thời gian ngắn như vậy ba suy nghĩ rất nhiều. Ba chắc Lan khó có hạnh phúc với một cuộc hôn nhân như vậy. Ba muốn viết thư cho Lan nhưng tôi lại thấy mình không xứng đáng. Và ba đã cố gắng vươn lên như Lan hằng mong mỏi. Ngày xưa ba không bao giờ nghĩ mình có thể trở thành một thương nhân vì tánh ba dễ mủi lòng và sống thiên về tình cảm. Nhưng có lẽ vì không muốn cứ mãi là một người đàn ông yếu hèn mà ba đã cố gắng và thành công với việc kinh doanh.

Ba ngừng lại, nhìn căn phòng làm việc sang trọng của mình và mỉm cười chua chát:

- Ba đã từng xem trọng vật chất khi ba còn quá khó khăn, đến khi tiền bạc quá nhiều ba mới hiểu tình cảm mới là điều đáng quý và khó tìm. Lúc trước ba không dám lấy ai và nghĩ cũng không ai muốn lấy ba. Nhưng sau khi Lan lấy chồng được bốn năm, bà nội hỏi ba lập gia đình vì sự nghiệp của ba đã khá vững chắc rồi. Ba lấy mẹ con như một sự sắp đặt, ba biết trước mình sẽ không thể nào hạnh phúc, vậy mà ba vẫn chấp nhận cưới. Ba có tội với mẹ con. Sau khi con ra đời ba mới giật mình vì đã tạo ra một con người không bằng tình yêu. Ba có tội với con. Ba không muốn lặp lại lỗi lầm này với một đứa con nữa nên mẹ con căm ghét ba. Ba muốn trả lại tự do cho mẹ nhưng bà từ chối.

- Con hiểu mẹ - Tôi lên tiếng - và con cũng hiểu ba.

- Con chưa hiểu ba đâu, chính ba còn không hiểu nổi ba nữa là! - Ba lại cười buồn

- Câu chuyện chưa kết thúc. Ba tình cờ gặp lại anh Minh sau 23 năm Lan lấy chồng. Con không tin được đâu, anh ta không lấy vợ. Anh nói với ba "anh đã cho Lan hết tình yêu của mình nên anh không thể nào yêu ai khác". Ba thấy mình cũng có tội với anh.

- Cô Lan này có phúc thật! - tôi buột miệng - ai cũng yêu cô ta đến trọn đời.

- Đã rất nhiều lần ba muốn gặp lại Lan khi đi công tác sang Pháp nhưng ba sợ. Hai lần rồi ba cầm địa chỉ Lan, đập xe lửa rồi taxi đến trước căn nhà Lan ở nhưng ba không dám xuống xe. Ba lúc đó đã 46 và 50 tuổi mà vẫn còn nguyên sự rụt rè cả thẹn ngày nào. Nhưng lần đi công tác này ba quyết định phải gặp cho được Lan để về kể cho con nghe đoạn cuối của câu chuyện

Tôi mở to mắt lắng nghe đoạn gay cấn nhất của một câu chuyện tình 30 năm sau

- Cô Lan có đẹp không? Cô sống hạnh phúc không?

- Ba không gặp được Lan

- Sao??

- Trước khi đến nhà ba quyết định gọi điện thoại. Ba nhận ra ngay giọng Lan, Lan cũng nhận ra ba "Duy hả? Có chuyện gì không? Sao lâu quá không gặp?" - Ba lắc đầu cười - "Tình hình không thay đổi!!!" "Lan biết thế nào cũng có ngày Duy tìm Lan nhưng không ngờ lâu dữ vậy. Lan viết sẵn di chúc để lại một cái hộp cho Duy rồi". Ba đề nghị gặp mặt nhưng Lan từ chối. "Thôi! Bây giờ Duy già rồi, nhăn nheo, bệ vệ, xấu thấy mủ còn để Lan thấy làm chi. Duy đang ở đâu để Lan cho người đem quà đến. Bao nhiêu năm qua không liên lạc, nhưng giờ đã nói chuyện với nhau rồi thì sau này Lan sẽ viết thư". Ba nài nỉ bao nhiêu Lan cũng không chịu, cứ nói không muốn thấy ba đã già. Hai mươi phút sau cú điện thoại đó, một chàng tây lai đẹp trai đem đến cho ba cái hộp, nói tiếng Việt rất giỏi. "Con là Michel Minh Duy mẹ con gởi bác hộp này. Con đã qua Việt

Nam nhiều lần. Con đã từng cho xe chạy đến trước nhà bác ở Việt Nam theo lời mẹ con biểu để "thám thính" - cậu ta cười lém lỉnh - con phải ngồi trong xe rình bác gái để về nói lại là mẹ con đẹp hơn vợ bác. Sau này về làm ăn con sẽ đến nhà bác chơi, mẹ con xúi phải "cura" con gái bác!"

Ba tôi bật cười lớn, cười sặc sụa. Khi ba nguôi con cười, tôi thấy trong mắt ba có nước. Ba mở va li lấy ra một hộp giấy và cho tôi xem những tấm thiệp sinh nhật. Mỗi năm người đàn bà đó đã viết cho ba tôi một tấm thiệp nhưng bà đã không bao giờ gởi. Còn ba tôi, ba nói: "Cho đến giờ ba cũng không nhớ được ngày sinh nhật của Lan".

Trong cuộc đời những chuyện như thế không phải ít. Mấy ai trong cuộc đời chọn được một kết cuộc hợp lý cho mình? Mấy ai đủ dũng cảm để gạt đi những con mắt người đời để mà sống cho riêng mình? Thế nên đừng trách sao con người luôn nuôi tiếc khi nhìn lại quá khứ.